

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-17/18

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 26 kwietnia 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Katowicach II

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 420 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez wyborców gminy Gierałtowie (mieszkańców sołectwa Paniówki) od postanowienia Nr DKT-5242-29/18 Komisarza Wyborczego w Katowicach II z dnia 4 kwietnia 2018 r., dotyczącego skargi na uchwałę Rady Gminy Gierałtowie Nr XLIII/297/18 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Gierałtowie na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Gierałtowie

postanawia

- 1) uchylić postanowienie Nr DKT-5242-29/18 Komisarza Wyborczego w Katowicach II z dnia 4 kwietnia 2018 r. i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia Komisarzowi Wyborczemu w Katowicach II;
- 2) zobowiązać Komisarza Wyborczego w Katowicach II do podjęcia działań określonych w art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego, ze względu na naruszenie przez Radę Gminy Gierałtowie prawa przy dokonywaniu podziału na okręgi wyborcze, tj. do stwierdzenia w formie postanowienia, że podział na okręgi wyborcze jest niezgodny z prawem i wezwania Rady Gminy Gierałtowie do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie.

Uzasadnienie

Rada Gminy Gierałtowice uchwałą Nr XLIII/297/18 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Gierałtowice na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Gierałtowice dokonała podziału gminy na okręgi wyborcze.

Na ustalenia Rady Gminy skargę wnieśli wyborcy gminy Gierałtowice (mieszkańcy sołectwa Paniówki).

Po rozpatrzeniu skargi Komisarz Wyborczy w Katowicach II postanowieniem Nr DKT-5242-29/18 z dnia 4 kwietnia 2018 r., oddalił skargę.

W dniu 11 kwietnia 2018 r., tj. w ustawowym terminie, wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie od postanowienia Nr DKT-5242-29/18 Komisarza Wyborczego w Katowicach II z dnia 4 kwietnia 2018 r., wniesione przez wyborców gminy Gierałtowice (mieszkańców sołectwa Paniówki).

W odwołaniu:

1) zarzucono:

- a) naruszenie art. 169 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez naruszenie zasady równości wyborów,
- b) naruszenie art. 417 Kodeksu wyborczego poprzez pominięcie zasady, że w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy,
- c) naruszenie art. 419 Kodeksu wyborczego w dokonanym podziale;

2) wniesiono o:

- a) zmianę zaskarżonego postanowienia Komisarza Wyborczego w Katowicach II i uchylene uchwały Nr XLIII/297/18 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 20 marca 2018 r.;
- b) przekazanie sprawy Komisarzowi Wyborczemu w Katowicach II do ponownego rozpatrzenia.

Wnoszący odwołanie zarzucili przede wszystkim nieprawidłowe rozdzielanie mandatów dla poszczególnych sołectw oraz sprzeciwiają się utrzymaniu przez Radę Gminy Gierałtowice dotychczasowego podziału mandatów pomiędzy sołectwami, który w ocenie wnoszących odwołanie, w związku ze zmianą (wzrostem) liczby mieszkańców sołectwa Paniówki, utracił aktualność.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z art. 417 § 2 Kodeksu wyborczego w gminach na terenach wiejskich okręgiem wyborczym jest jednostka pomocnicza gminy. Jednostki pomocnicze gminy łączy się w celu utworzenia okręgu lub dzieli się na dwa lub więcej okręgów wyborczych, jeżeli wynika to z konieczności zachowania jednolitej normy przedstawicielstwa.

Gmina Gierałtowice (11 717 mieszkańców) składa się 4 jednostek pomocniczych – sołectw. W gminie tej wybieranych jest 15 radnych. Z podzielenia liczby mieszkańców poszczególnych jednostek pomocniczych przez jednolitą normę przedstawicielstwa (781,13) wynika, że:

- 1) sołectwo Gierałtowice (norma 5,03) powinno zostać podzielone na 5 okręgów wyborczych;
- 2) sołectwo Przyszowice (norma 4,25) powinno zostać podzielone na 4 okręgi wyborcze;
- 3) sołectwo Paniówki (norma 3,56) powinno zostać podzielone na 4 okręgi wyborcze;
- 4) sołectwo Chudów (norma 2,15) powinno zostać podzielone na 2 okręgi wyborcze.

Mimo tego Rada Gminy Gierałtowice uchwałą Nr XLIII/297/18 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Gierałtowice na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Gierałtowice utrzymała dotychczas obowiązujący podział na okręgi wyborcze, zgodnie z którym:

- 1) sołectwo Gierałtowice (norma 5,03) zostało podzielone na 5 okręgów wyborczych;
- 2) sołectwo Przyszowice (norma 4,25) zostało podzielone na 5 okręgów wyborczych;
- 3) sołectwo Paniówki (norma 3,56) zostało podzielone na 3 okręgi wyborcze;
- 4) sołectwo Chudów (norma 2,15) zostało podzielone na 2 okręgi wyborcze.

Wprawdzie w dokonanym podziale norma przedstawicielstwa dla każdego okręgu wyborczego została ustalona zgodnie z art. 419 § 2 Kodeksu wyborczego, jednakże działanie Rady Gminy Gierałtowice podczas jego dokonywania było nieprawidłowe.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jeżeli istnieje konieczność podzielenia jednostki pomocniczej gminy (np. sołectwa) na okręgi wyborcze, o czym mowa w art. 417 § 3 pkt 1 Kodeksu wyborczego, to rada gminy powinna dokonać takiego podziału, żeby liczba utworzonych okręgów była jak najmniejsza, przy zachowaniu wymogów określonych w Kodeksie wyborczym. Jedynie w przypadku, gdy w wyniku zaokrągleń dokonywanych we wstępnym podziale, łączna liczba mandatów w okręgach będzie mniejsza od liczby wybieranych radnych, dopuszczalne jest, a nawet konieczne podzielenie sołectwa, w którym norma przedstawicielstwa jest największa, na większą

liczbę okręgów wyborczych niż wynika to ze wstępnie wyliczonej liczby mandatów. Taka sytuacja nie ma jednak miejsca w przypadku gminy Gierałtowiec.

W przypadku, gdy we wstępnym podziale, polegającym na podzieleniu liczby mieszkańców jednostek pomocniczych gminy przez normę przedstawicielstwa, suma liczb mandatów przypadających dla poszczególnych sołectw jest równa liczbie radnych wybieranych w danej gminie (taka sytuacja ma miejsce w gminie Gierałtowiec), dowolne przydzielanie mandatów dla konkretnych sołectw, nawet przy zachowaniu normy przedstawicielstwa w okręgach wyborczych, jest nieprawidłowe. Może to bowiem prowadzić do manipulacji przy wytyczaniu ich granic. Oznaczałoby to, wbrew intencjom ustawodawcy, przyzwolenie na wyznaczanie granic okręgów w celu pozbawienia niektórych wyborców możliwości wprowadzenia swoich reprezentantów do organów przedstawicielskich. Uznanie takiego działania za zgodne z prawem mogłoby prowadzić do ustalenia takiego podziału w gminie Gierałtowiec, w którym np. sołectwu Gierałtowiec (mimo normy 5,05), przyznanych zostałyby, przy zachowaniu normy przedstawicielstwa w każdym okręgu wyborczym, więcej niż pięć mandatów. Skoro zatem istnieje możliwość dokonania podziału sołectwa Przyszowice (norma 4,25) na cztery okręgi wyborcze dla wyborów do rady gminy, jego podział na pięć okręgów wyborczych stanowi naruszenie prawa.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że nieuzasadnione było powoływanie się przez Komisarza Wyborczego w Katowicach II na zasadę stałości okręgów wyborczych w uzasadnieniu pozostawienia bez zmian dotychczas obowiązującego podziału. Rada gminy nie może zmieniać istniejącego podziału jedynie w przypadku, gdy obowiązujący podział na okręgi wyborcze gminy jest zgodny z przepisami Kodeksu wyborczego, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w powołanym wyżej art. 421 Kodeksu wyborczego. Zgodność dotychczasowego podziału na okręgi wyborcze z Kodeksem wyborczym nie może być jednak rozumiana jedynie w zakresie zachowania normy przedstawicielstwa w poszczególnych okręgach wyborczych. Dotychczasowy podział musi być bowiem zgodny ze wszystkimi przepisami Kodeksu wyborczego, a zatem także z art. 417. W przypadku gminy Gierałtowiec, w związku ze zmianą (wzrostem) liczby ludności w sołectwie Paniówki, zmiana podziału na okręgi wyborcze jest zatem konieczna. Podział gminy Gierałtowiec dokonany uchwałą Nr XXIII/173/12 z dnia 27 września 2012 r. w sprawie podziału Gminy Gierałtowiec na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby wybieranych radnych był zgodny z prawem, gdyż wówczas, podczas jego ustalania, z uwagi na liczbę mieszkańców (2 430) i normę przedstawicielstwa 3,33, sołectwu Paniówki rzeczywiście przysługiwały 3 mandaty. W związku z tym, że wówczas

po dokonaniu wstępnego podziału liczba mandatów dla gminy wynosiła 14 (sołectwo Gierałtowie 5, sołectwo Przyszowice 4, sołectwo Paniówki 3, sołectwo Chudów 2), Rada Gminy Gierałtowie słusznie mandat dodatkowy (jako piąty) przydzieliła sołectwu Przyszowice, z uwagi na to, że w tym sołectwie liczba mieszkańców przypadających na jeden mandat była najwyższa (art. 419 § 2 pkt 2 Kodeksu wyborczego). Natomiast w chwili obecnej, w związku ze wzrostem liczby mieszkańców w sołectwie Paniówki (2 783), co daje normę przedstawicielstwa dla tego sołectwa 3,56, w przypadku, gdy suma mandatów przypadających wszystkim sołectwom jest równa liczbie radnych wybieranych w gminie, zachowywanie dotychczasowego podziału jest niezgodne z określonymi w Kodeksie wyborczym zasadami tworzenia okręgów wyborczych.

W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że podział gminy Gierałtowie ustalony uchwałą Nr XLIII/297/18 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Gierałtowie na okręgi wyborcze w wyborach do Rady Gminy Gierałtowie dokonała podziału gminy na okręgi wyborcze narusza przepisy Kodeksu wyborczego. W związku z tym Komisarz Wyborczy w Katowicach II powinien, działając w trybie nadzoru, podjąć działania określone w art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Otrzymują:

- 1.
2. Komisarz Wyborczy w Katowicach II
3. a/a